

Towarzystwo Pamięci
Gen. Józefa Dowbora Muśnickiego w Lusowie

Lusowo 25.06.2024r.

Wójt Gminy Tarnowo Podgórne
Pan Tadeusz Czajka

Przewodnicząca Rady Gminy Tarnowo Podgórne
Pani Grażyna Semba

Wniosek

Zgodnie z podjętą uchwałą Walnego Zebrania członków Towarzystwa Pamięci Generała Józefa Dowbora Muśnickiego w Lusowie zwracamy się o nadanie nazwy im. Anny i Józefa Grajków „rondu w Lusowie u zbiegu ulic Nowa, Poznańska, Wierzbowa i Lipowa.

W załączeniu:

1. Kopia uchwały nr 4 Walnego Zebrania.
2. Uzasadnienie wniosku.
3. List poparcia Marszałka Województwa Wielkopolskiego Marka Woźniaka.
4. Listy poparcia nadania nazwy rondu „Anny i Józefa Grajków”.

Do Wójty Gminy Tarnowo Podgórne

PRZEWODNICZĄCA RADY GMINY
Tarnowo Podgórne
mgr Krystyna Semba

W imieniu Zarządu TPGDJDM

PREZES TOWARZYSTWA
Zofia Smolarz

Adres: Lusowo, ul. Ogrodowa 3A/1, 62-080 Tarnowo Podgórne; NIP:7772548204 ;

REGON: 639722069 Nr konta : 76 1020 4027 0000 1302 0036 1501

KRS: 0000075411

Uzasadnienie do wniosku

Towarzystwa pamięci Generała Józefa Dowbora Muśnickiego o nadanie rondy w Lusowie imienia Anny i Józefa Grajków

Małżeństwo Anny i Józefa Grajków przez bardzo wiele lat było związane z gminą Tarnowo Podgórne, a w szczególności z Lusowem. Józef Grajek przybył wraz z rodziną do Batorowa pod koniec lat dwudziestych ubiegłego wieku, a po zakończeniu II Wojny Światowej zamieszkał w Lusowie. Anna Grajek przybyła do Lusowa w 1954 roku i pozostała tu już na stałe. Oboje byli nauczycielami. Józef Grajek był nauczycielem w poznańskich liceach ogólnokształcących: początkowo w VI, a przez blisko 30 w VII LO, pełniąc przez ponad 20 lat funkcję wicedyrektora. Anna Grajek w latach 1954 – 1974 pracowała w Szkole Podstawowej w Lusowie, a po jej likwidacji przez kolejne 10 lat w Szkole Podstawowej w Przeźmierowie. Pracując w Lusowie założyła i prowadziła drużynę harcerską im. Adama Mickiewicza, osiągając najwyższy stopień harcmistrza.

Zarówno w trakcie pracy zawodowej jak i po jej zakończeniu oboje małżonkowie aktywnie działali na rzecz lokalnej społeczności oraz samorządu gminy Tarnowo Podgórne. Dla krótkiego przypomnienia Józef Grajek był radnym 5 kadencji odrodzonego samorządu, a w najtrudniejszych 2 pierwszych kadencjach był przewodniczącym Rady Gminy. Ich zaangażowanie i dokonania zostały szczegółowo i obficie opisane i wymienione w laudacjach wygłoszonych podczas uroczystości nadania im lokalnych wyróżnień: „Aktywni Lokalnie”, „Tarnowskie Lwy” oraz „Zasłużony dla Gminy”. Dlatego też nie będziemy ich powtarzać, lecz skupimy się na rzeczach najważniejszych.

Ich największą pasją i troską była prawie 30-letnia praca na rzecz ocalenia dziedzictwa historycznego naszej gminy związanego z postacią generała Józefa Dowbora Muśnickiego. To naczelný dowódca zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego 1918/1919 roku, który po zakończeniu walk powstańczych osiadł w Lusowie aż do swojej śmierci w 1937 roku. Tu też znajduje się jego rodzinny grobowiec, którym od niepamiętnych lat, jeszcze przed założeniem naszego Towarzystwa pani Anna Grajek się opiekowała i dbała. To dzięki jej staraniom i zabiegom prochy generała nie zostały przeniesione do Poznania pomimo licznych zakusów dawnych władz Poznania. Od wielu lat spotykamy się przy grobie generała z okazji różnych uroczystości i historycznych rocznic, krzewiąc zwłaszcza wśród młodzieży patriotyczne postawy i wiedzę o historii naszej umiłowanej Ojczyzny. Niewiele jest takich małych miejscowości w Polsce, gdzie jest pochowany tak wielce zasłużony dla Polski generał, co naszym zdaniem jest znaczącym czynnikiem rozślawiającym gminę Tarnowo Podgórne.

Trwałym i nieprzemijającym upamiętnieniem postaci generała są 3 obiekty położone w Lusowie. Pierwszym z nich jest miejscowa Szkoła Podstawowa, której pomysłodawcą i gorącym orędownikiem wybudowania był Józef Grajek. Jej patronem został właśnie generał Józef Dowbor Muśnicki. Drugim takim obiektem jest pierwszy w Polsce i jak dotąd jedyny w Wielkopolsce pomnik generała usytuowany na terenie tejże szkoły. Okazały obelisk jest miejscem wielu uroczystości patriotycznych i szkolnych. Jednak największym osiągnięciem Anny i Józefa Grajków jest stworzenie od zera okazałego Muzeum Powstańców Wielkopolskich. Jeżdżąc po całej Polsce uparcie i wytrwale zbierali wszelkie możliwe pamiątki, dokumenty i inne artefakty związane z Powstaniem Wielkopolskim. Anna Grajek przeprowadzała wywiady z ostatnimi żyjącymi mieszkańcami naszej gminy, którzy znali generała lub u niego pracowali. Ich wspomnienia to unikalne, niepowtarzalne źródło wiedzy

historycznej, które zostało **ocalone od bezpowrotnej utraty**. Zbierane przez lata eksponaty znalazły swoje miejsce początkowo w Izbie Pamięci, a następnie zostały przeniesione do nowego obiektu przy ulicy Ogrodowej. Okazałe Muzeum i bogactwo mieszczących się w nim zbiorów śmiało można nazwać **perłą w naszej gminie, klejnotem, który ją rozśławia**.

Za swoją działalność i społeczne zaangażowanie każdy z małżonków został nagrodzony blisko 50-ma medalami i odznaczeniami samorządowymi, wojskowymi, zawodowymi, harcerskimi, a także najwyższymi orderami i medalami państwowymi takimi jak **Ordery Orła Białego i Złote Krzyże Zasługi**. W gronie zaledwie 33 osób z Województwa Wielkopolskiego Anna i Józef Grajek zostali za swoją patriotyczną działalność uhonorowani **Medalami 100-lecia Niepodległości**. Wszędzie, przy każdej sposobności i okazji podkreślali, że **po pochodzą z gminy Tarnowo Podgórne i tym samym ją rozślawiali**.

U schyłku swego życia Anna i Józef Grajkowie postanowili zgromadzone przez siebie i innych członków naszego Towarzystwa eksponaty przekazać NIEODPŁATNIE na rzecz społeczeństwa pod zarząd gminy Tarnowo Podgórne. Całe ich pracowite życie PRO PUBLICO BONO znalazło najdobitniejsze odzwierciedlenie w akcie notarialnym przekazania blisko **8 000 eksponatów, w tym prawie 3 000 muzealiów** w przekonaniu, że dzieło ich życia będzie najjaśniejszą perłą w naszej gminie. Na potrzeby aktu notarialnego była sporządzona wycena zbiorów, ale **prawdziwej, rzeczywistej wartości tego daru ani żadną miarą, ani żadną walutą tak naprawdę wycenić się nie da**.

Z powyższych powodów uważamy, że państwo Anna i Józef Grajkowie w niezaprzeczalny sposób zasługują na szczególne wyróżnienie. Nazwanie ich imieniem ronda w Lusowie, w którym spędzili większość swojego życia i na terenie którego prowadzili tak wspaniałą działalność będzie skromnym, ale jak najbardziej zasłużonym wyrazem wdzięczności i uznania ze strony społeczności gminy Tarnowa Podgórne.

Zgodnie z uchwałą nr 4 Walnego Zebrania członków Towarzystwa Pamięci Generała Józefa Dowbora Muśnickiego z Lusowa z dnia 23 marca 2024 roku – uchwała w załączeniu – zwracam się zarówno do Zarządu Gminy jak i Rady Gminy o podjęcie stosownych decyzji i działań w celu nadania rondu w Lusowie imienia Anny i Józefa Grajków.

Zofia Smolarz
Prezes Towarzystwa

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO
MAREK WOŹNIAK

Poznań, 10 maja 2024 roku

Pan
Tadeusz Czajka
Wójt Gminy
Tarnowo Podgórne

Pani
Krystyna Semba
Przewodnicząca Rady
Gminy Tarnowo Podgórne

Szanowny Panie Wójcie, Szanowna Pani Przewodnicząca

Pragnę przekazać słowa poparcia dla idei nadania rondu w Lusowie imienia „Anny i Józefa Grajków”, której inicjatorem jest Towarzystwo Pamięci Generała Józefa Dowbora Muśnickiego z Lusowa.

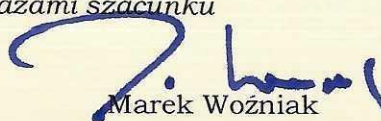
W Lusowie znajduje się wiele miejsc związanych z pamięcią Powstania Wielkopolskiego oraz jego naczelnym dowódcą – Józefem Dowbor Muśnickim. Ich istnienie społeczność lokalna zawdzięcza w dużej mierze Państwu Annie i Józefowi Grajkom. Do tych świadectw pamięci należy grób generała, nad którym pieczę sprawowała bezinteresownie Pani Anna Grajek. Z inicjatywy Pana Józefa Grajka powstała Szkoła Podstawowa oraz znajdujący się w jej sąsiedztwie obelisk poświęcony Generałowi Józefowi Dowbor Muśnickiemu. Muzeum Powstańców Wielkopolskich, z jego cenną kolekcją zebranych pieczołowicie pamiątek, wybudowane zostało dzięki zaangażowaniu Państwa Grajków. Jest ono ich wspólnym dziełem, stworzonym od podstaw, dumą mieszkańców Lusowa oraz sposobem promocji gminy.

Wszystkie obiekty, związane z historią powstania, wpisały się na trwałe w krajobraz miejscowości, a także tożsamość lokalnej społeczności. Były one niezwykle bliskie Państwu Grajkom, którzy poświęcili wiele wysiłku i uwagi, by godnie utrwały one wiedzę o powstaniu i jego bohaterach. Przyciągają one gości, ale także integrują mieszkańców wokół tematyki związanej ze zwycięskim zrywem, który wpłynął na powrót Wielkopolski do granic naszej Ojczyzny.

Państwo Grajkowie również swoją codzienną aktywnością zawodową potwierdzali ogromne zaangażowanie w życie i bieżące sprawy gminy. Ich postawa pozostaje uniwersalnym przykładem inspirującym do podejmowania podobnych działań, a wkład pracy zasługuje na szacunek i wdzięczność. Znakomitym sposobem doceniania zrealizowanych przedsięwzięć z pewnością byłoby nadanie znajdującemu się w Lusowie rondu imienia „Anny i Józefa Grajków”.

Szanowni Państwo, miałem przyjemność osobiście poznać Pana Józefa i Panią Annę, a także zapoznać się z efektami ich starań. Jestem przekonany, że ten imponujący wkład w upowszechnianie wiedzy o Powstaniu zasługuje na utrwalenie w przestrzeni gminy, w której mieszkali i której z oddaniem przez wiele lat służyli, poświęcając jej swój czas, energię i wiedzę.

Z wyrazami szacunku

Marek Woźniak

lista osób popierających propozycję nadania rondy w Lusowie nazwę "Anny i Józefa Grajków"

[illegible]

1. Uchwała nr 4 Walnego Zebrania członków Towarzystwa Pamięci Generała Józefa Dowbora Muśnickiego z Lusowa z dnia 23.03.2024 roku
2. Uzasadnienie wniosku

lista osób popierających propozycję nadania rondy w Lusowie nazwę "Anny i Józefa Grajków"

[illegible]

1. Uchwała nr 4 Walnego Zebrania członków Towarzystwa Pamięci Generała Józefa Dowbora Muśnickiego z Lusowa z dnia 23.03.2024 roku
2. Uzasadnienie wniosku

lista osób popierających propozycję nadania rondy w Lusowie nazwę "Anny i Józefa Grajków"

[illegible]

1. Uchwała nr 4 Walnego Zebrania członków Towarzystwa Pamięci Generała Józefa Dowbora Muśnickiego z Lusowa z dnia 23.03.2024 roku
2. Uzasadnienie wniosku

lista osób popierających propozycję nadania rondy w Lusowie nazwę "Anny i Józefa Grajków"

[illegible]

1. Uchwała nr 4 Walnego Zebrania członków Towarzystwa Pamięci Generała Józefa Dowbora Muśnickiego z Lusowa z dnia 23.03.2024 roku
2. Uzasadnienie wniosku

lista osób popierających propozycję nadania rondy w Lusowie nazwę "Anny i Józefa Grajków"

[illegible]

1. Uchwała nr 4 Walnego Zebrania członków Towarzystwa Pamięci Generała Józefa Dowbora Muśnickiego z Lusowa z dnia 23.03.2024 roku
2. Uzasadnienie wniosku

lista osób popierających propozycję nadania rondy w Lusowie nazwę "Anny i Józefa Grajków"

[illegible]

1. Uchwała nr 4 Walnego Zebrania członków Towarzystwa Pamięci Generała Józefa Dowbora Muśnickiego z Lusowa z dnia 23.03.2024 roku
2. Uzasadnienie wniosku

lista osób popierających propozycję nadania rondy w Lusowie nazwę "Anny i Józefa Grajków"

[illegible]

1. Uchwała nr 4 Walnego Zebrania członków Towarzystwa Pamięci Generała Józefa Dowbora Muśnickiego z Lusowa z dnia 23.03.2024 roku
2. Uzasadnienie wniosku

lista osób popierających propozycję nadania rondy w Lusowie nazwę "Anny i Józefa Grajków"

[illegible]

1. Uchwała nr 4 Walnego Zebrania członków Towarzystwa Pamięci Generała Józefa Dowbora Muśnickiego z Lusowa z dnia 23.03.2024 roku
2. Uzasadnienie wniosku

lista osób popierających propozycję nadania rondy w Lusowie nazwę "Anny i Józefa Grajków"

[illegible]

1. Uchwała nr 4 Walnego Zebrania członków Towarzystwa Pamięci Generała Józefa Dowbora Muśnickiego z Lusowa z dnia 23.03.2024 roku
2. Uzasadnienie wniosku

lista osób popierających propozycję nadania rondy w Lusowie nazwę "Anny i Józefa Grajków"

[illegible]

1. Uchwała nr 4 Walnego Zebrania członków Towarzystwa Pamięci Generała Józefa Dowbora Muśnickiego z Lusowa z dnia 23.03.2024 roku
2. Uzasadnienie wniosku

lista osób popierających propozycję nadania rondy w Lusowie nazwę "Anny i Józefa Grajków"

[illegible]

1. Uchwała nr 4 Walnego Zebrania członków Towarzystwa Pamięci Generała Józefa Dowbora Muśnickiego z Lusowa z dnia 23.03.2024 roku
2. Uzasadnienie wniosku

lista osób popierających propozycję nadania rondy w Lusowie nazwę "Anny i Józefa Grajków"

[illegible]

1. Uchwała nr 4 Walnego Zebrania członków Towarzystwa Pamięci Generała Józefa Dowbora Muśnickiego z Lusowa z dnia 23.03.2024 roku
2. Uzasadnienie wniosku

lista osób popierających propozycję nadania rondy w Lusowie nazwę "Anny i Józefa Grajków"

[illegible]

1. Uchwała nr 4 Walnego Zebrania członków Towarzystwa Pamięci Generała Józefa Dowbora Muśnickiego z Lusowa z dnia 23.03.2024 roku
2. Uzasadnienie wniosku

lista osób popierających propozycję nadania rondy w Lusowie nazwę "Anny i Józefa Grajków"

[illegible]

1. Uchwała nr 4 Walnego Zebrania członków Towarzystwa Pamięci Generała Józefa Dowbora Muśnickiego z Lusowa z dnia 23.03.2024 roku
2. Uzasadnienie wniosku

lista osób popierających propozycję nadania rondy w Lusowie nazwę "Anny i Józefa Grajków"

[illegible]

1. Uchwała nr 4 Walnego Zebrania członków Towarzystwa Pamięci Generała Józefa Dowbora Muśnickiego z Lusowa z dnia 23.03.2024 roku
2. Uzasadnienie wniosku

lista osób popierających propozycję nadania rondy w Lusowie nazwę "Anny i Józefa Grajków"

[illegible]

1. Uchwała nr 4 Walnego Zebrania członków Towarzystwa Pamięci Generała Józefa Dowbora Muśnickiego z Lusowa z dnia 23.03.2024 roku
2. Uzasadnienie wniosku

lista osób popierających propozycję nadania rondy w Lusowie nazwę "Anny i Józefa Grajków"

[illegible]

1. Uchwała nr 4 Walnego Zebrania członków Towarzystwa Pamięci Generała Józefa Dowbora Muśnickiego z Lusowa z dnia 23.03.2024 roku
2. Uzasadnienie wniosku